

بسمه تعالی

گزارش جلسه کرسی ترویجی دکتر ابراهیم قاسمی روشن:

اولین نشست از سلسله جلسات کرسی‌های نظریه‌پردازی، نقد و مناظره دانشگاه گیلان در سال ۱۴۰۲ با عنوان **نقد و بررسی آراء و افکار سیاسی و فرهنگی جرج کرزن در کتاب ایران و قضیه ایران** روز سه شنبه، ۳۰ خردادماه راس ساعت ۱۱ صبح در اتاق شورای دانشکده ادبیات و علوم انسانی برگزار شد و جناب آقای قاسمی روشن، عضو هیات علمی گروه معارف اسلامی، به عنوان صاحب کرسی به ارایه مطالب خود پرداختند.

جناب آقای قاسمی روشن در ابتدا ضمن توصیف اجمالی کتاب مورد بررسی اشاره داشتند که منابع فراوانی توسط نویسندگان غربی در رابطه با توصیف و تحلیل اوضاع اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و جغرافیای طبیعی گذشته ایران به نگارش درآمده که در برخی از این آثار، محققین یا اطلاعات لازم از پدیده‌های مورد توصیف را نداشتند یا جانبدارانه و مغرضانه قلمفرسایی کرده اند از جمله این آثار، کتاب "ایران و قضیه ایران" است که توسط ناتانیل جرج کرزن در دو جلد به نگارش درآمده است. یافته‌ها حکایت دارد که نویسنده در توصیف و تحلیل حوادث و پدیده‌های ایران آن روز نگاه جانبدارانه داشته و تلاش کرده تا هر گونه امر مثبتی را دستاورد غرب دانسته و ضعفها، کمبودها و آسیب‌ها را متوجه اشخاص و امور داخلی کند. دکتر قاسمی روشن شاره داشتند که کرزن از اشخاص غرب زده حمایت کرده و عالمان دین را مانع روابط بین ایران و انگلستان عنوان کرده است. از این رو تلاش کرده تا آنها را مانع پیشرفت و ترقی قلمداد کند تا از این طریق مردم را علیه آنها تحریک کرده و جایگاه آنها را در بین توده مردم و مسئولان تضعیف نماید. از دیگر نکاتی که صاحب کرسی به آن پرداختند بی‌اطلاعی نویسنده یا غرض ورزی نویسنده از تعالیم اسلام و روحانیون است که در جاهای مختلف این کتاب به تصویر کشیده شده است. همچنین ایشان به برخی از جملات و بیانات امام خمینی (ره) در نقد متون شرق شناسانه و از جمله کتاب کرزن اشاره داشتند.

پس از ارایه مطالب صاحب کرسی، ناقدان محترم، جناب دکتر هادی نوری عضو هیئت علمی گروه علوم اجتماعی و جناب دکتر عبدالکاظم مجتبی زاده عضو هیات علمی گروه معارف اسلامی دانشگاه گیلان به ایراد نظرات خود پرداختند. از جمله دکتر نوری به نقش متون شرق شناسانه به عنوان ابزار فرهنگی غرب برای بازسازی شرق اشاره داشتند و اینکه متون شرق شناسانه و از جمله کتاب ایران و قضیه ایران ذیل گفتمان و ساخت معرفت شناختی قرار می‌گیرد که به بازتولید غرب در شرق کمک می‌کند که برای نقد این متون می‌توان از درون خود غرب روزه ای پیدا کرد و با روش شالوده شکنی می‌توان متن را به حرف درآورد و نقدهای اساسی آن را برملا کرد. دکتر مجتبی زاده نیز به ویژگی‌های روان شناختی و زمینه‌های خانوادگی کرزن پرداخته و اشاره داشتند که کرزن مذهب را مانع سلطه غرب و انگلیس در ایران دانسته و تلاش کرده تا این بخش از جامعه را تخریب نماید. در پایان و پس از استماع نظرات آقای قاسمی روشن مدیر جلسه دکتر علی آزر می جمع‌بندی از مباحث ارائه نمودند و در پایان جلسه با ذکر صلواتی بر محمد و آل محمد (ص) پایان یافت.